

ASLU ms 770

ASLU ms 770

Per...
tot y cae tot...

Incipit liber I. de
omnium. De unione
ne. De unione
translatione. Ine
sunt. Ine et laci.
Incipit prologus.

Letis omnium
seruis xpi munitis.
universis fratribus
orthodoxe fidei cul
toribus: per aeta
miori clonata dno
famulantibus.
terno vbi xpo e
terne salutis auctore
salute. Que oculis
utimur: et auribus
nois prelatosos unis
audiuntur: et tenet
memorie omnia um.
scire cupientibus negre
no. iudem us. suobioi
sistentibus germana
deuicti caritate: quasi
seculi pinceme propi
nare gaudemus. Inoi

unus natus eloquii ma
lus et gratias suis in
tatur. digna q: prome
hitis pena dnmatur q
nostitio est care gratis
quod gratis accepit: et
cum fratribus delectan
tibus talentis. Ad no
creditu ne communi
uent. ac penitus scum
diligentissima. Alia
ad eum non oportet
hinc e q: si q: plus
et pigris talentis ab con
sore natur iam: et et q
duo talentis geminata
reputantur ad artus per
pignora sui neq: suis ma
letatur. coram hi tradit.
duo carca nancipatur.
Hec ergo pamescentes
fres dulcissimi: si quis
boni in nobis est: solerti
meditatione discute: et
fratribus scire cupientibus
pie caritatis affectibus

telemus in partem: ut
illi communi nocerem
lecti miremur. uide
re: et in dñi nra gra
dum intuire. **Item p**

logus de eodem.

Hic itaq; ecce
corroborationes
et ad fidelium scire cu
pientiam eruditiones.

Et ad fidelium confusio
nem. seu quod melius est
conuersionem: terrena
latione siue inuenti
one. ac translatione
sacratissimi uultus.
demiraculis que nos
uidimus aut uene
rabilium uirorum relati
one cõperimus: ad pro
fiterentis memoriam

stilo paucalibare de
circumimus: ut ad dñi
cam eterna iuitatis sit
fructuosum: terribilis
legentibus non sit one
rosum. fideles cono
loret. et agnoscentes to
ceat. infideles conuer
tat aut conuincat.

Ueni itaq; dñe ihu
pie pater. bone magis
ceptis nris aspira: et
que dicimus metibus
ispira ut nichil loqua
mur fictitium: sed
totum iuentate sibi
xum. Tu et enim
dux: tu uis: tu uer
tas et uita: tu nunquam
iuncta apud sine spū
sed dixeris: tu nram

nte finea principuz
et perduc nos ad felu
cem exitu. **De reue**

latione eius.

Trigatur uenera
bilis galeficous sub
alpinus eps: oronis
gia ierosolima petyt.
ibiq; p multiplices
et maximas sotiozū
fuo: in altitudines
diuissime cōmorat.
dū scīssima loca dieb
et noctib sollicitus
peragaret: oronib
iunius et belemosi
nis itentus: anglicoz
menut uisionem. i
Post diutana et cū
orone cū lapsa men
bra sopno recreare uo

lisset. statū petyt et
obdormiuit. Cui an
gelus domini astitit:
et talibus ei allocis
affatur et cōsolatur. i
Surge famule dei: et
salutis nre auctorem
sacratissimū recepto
no nri uultū: uireliet
anichorem sculptuz
hospitio tuo uicinus
solerti idagatione per
scriptare: et iuētum
digna ueneratione ue
nerare. **Quae** itaq; in
domū seletis iun xpi
amissimū hospitio tuo
adherētē: ibi q; scīssimū
uultū icripta positū i
uenies. **Hic** aut est il
le nichoremus quez

facti euangelij narrat
istoria: qui ad vrbem
nocte primū occulte
pp̄t metū iudeorū ue
nerat. A quo scē regē
nerationis doctrinā i
dutus et doctus ac in
butus plenus fide di
scellit. Post Resurre
ctionē uō et ascen
tionē dñicā: tanto pre
sentia corporis xp̄i ar
dore flagrabat. ut sp̄
gestaret xp̄m in corpore
semper h̄eret in ore: s̄c̄e
igitur corporis xp̄i qua
titate et qualitate de
notatis linamentis
etiam mente descriptis.
sacratissimū uultus
nō sua h̄ouina arte

disculit. Affuit eius
bone uoluntati gr̄a xp̄i
qui nūq̄ bene uolen
tibus: et bona operan
tibus pot̄ ab eē. Quia i
uero de causa uultus
dñi incipitur. pau
cis uerbis absoluam.
Sicut eius facies ui
sa illū cuius facies ui
detur certificat. ita p̄
tiosus uultus figura re
ceptore n̄m̄ icama
tuū et p̄ nobis ienue
pendētē: q̄i quibusdā
linamentis representa
tum exprimit. habe
bat ḡcū ante mētis
oculos uir beatus: et
corporeis oculis ceruicē
quasi xp̄m itineretur

diligētissie

ieus consolabatur et
fige. Cum uenire pre
dictus michaemus
deo carus et accepti
ssimus: aduenire s
extrema uite adsen
taret: cui da ysachar
celesti toneti q colé
ti potētū; gubernan
dum et uenerandū
cōcessit opus mag
ficiū. Quo frō aia re
soluta corpore: quie
tis locū petiuit. corp
antē ap p̄ces suos col
locatū ē. Quo q̄oz
i xpo mortuo: qui i
scissimū munus ac
cepit. ne tante rei
reuelatio iudeos in
illum accēderet: illō

10
i abditis clausit i fi
nionibus: ac ei rebitū
exhibebat obsequiū.
et sic usq; ad nūā tēp
p̄ p̄succeedēs ḡiatio
nes xpi fidelib; licet
celste deuotissime i
uenerabatur. p̄refa
tus i q̄ pontifex ange
lica collocacone con
fessatus: euigilans a
sonpnosotis p̄ordiez
cunctenarrauit. y
Quo auidito fide illoz
nulla dubietate ipe
triente: locū inoictū
studiose p̄scriptates
quesierūt. et quis et
ubi eēt tanti muneis
cultor: diligētū inuā
gatione repererunt.

Quem postq̄ inue
nenit p̄ci gr̄am: et
illū sine salutis cōmū
demonstrare uigante
prius cū p̄terue de
negante: demū uō
exquisitis īgenijs tā
glōsi thesaurū euz
ap̄erre cōpulerunt.
Si quē iudeis ī gē
tibz ubi habitantibz
ap̄cl̄ illū crucē nostrā
receptoris arceam: ip̄i
se manifestare asse
bant. Cultor autēz
alme crucis precibz
ac minis superatus:
maximo colore deue
tus: xpi operante ele
mēta locū in quo p̄
multa ānoz sp̄atia

sc̄am opus sicut deū
est steterit absōsuz
illis patefecit inue

Tunc p̄ gaudio flē
tes saluatori oīum
īmensas gr̄as retule
runt: eoq̄ in ip̄is tē
poribus suis fidelibz
tam maximū celeste
cōtulit b̄n̄ficiū. De

mū uō iubente cōsule
p̄fato: sup̄ a deū auī
pontus inciens accep̄.

Venerabilis autēz
pontifex cū suabz
ac solis orōm uacanz
die noctuq̄: illece oī
meditabit assiduū.
Erat q̄ itē ualce
sōlicitus: quo īgenio
quaq̄ ante scē crucis

uenerandū signum
ad loca ytalie transmi
cretur. Enim uero
sibus et solis de more
uocato collegio comu
nit diffinitū ē: ut i
nau scissimū crucis
opus apte collocatū;
deo gubernate ad roma
nas partes portaretur.
Spū igitur frūm stūp
tus obsequio: celestes
y nos iugit corde qore
decantās scē crucis si
gnū referendo: ad lit
mans ubi yppe dicūt
us; prosequitur. Ibi g
maximi iohannis nam;
diuinit' datā iuene
tes: maxima cū reue
rentia pretiosissimū

10
ica collocatū thesaurū.
Quā minifice adorā
tes: et ceteris atq; lap
dib; plurimis accessio
illuminatā bitumine.
ac ceteris hūc open cōue
nientib; desup cōpen
erunt ut potere archa
noe scī geneseo snāat
y steua: iqua quidem
octo aie salue fixē sunt
memorantur. In hac
aut saluatoris minor
persona: et qualē pro
nobis passus sit. ut ho
minū filios suos facēt
coheredes: pscām rep
sentatur ymaginem.
Tunc uō pscū cum
sibus se iorionem redit.
precantur omī cōiun

uoto om̄i ineffabilez
bonitate: ut tanto mi-
nē tantus ac th̄s loc̄
ditatus hon. uertur in
quo innumerabiles ip̄
xpiane religionis co-
curſu deuote & fide-
facientes: uisū reus
p̄ficio assidue protecti
et defensi gratulant̄.
Nauis aptius palta
pelagi ouit: nullo
mortalū remigante.
Non eū itus ullus
fuerat. s; sola diuina
potentia gubernante
plongos mans. anfrac-
tus: ad lūnē sem por-
tum applicuisse per-
hibetur. Cines m̄te;
loci illius nō. romōiz

9
suo iure cōtenti: sigrē
im̄arctimis regentes
douturne h̄ic habuif
se cōsuetudinē noscā
tur. isoluti nauis ma-
gnitudinē & sp̄ciem
cernētes: nullū quo
q; mortalū iei aspici-
entes: uolēter admi-
rati sunt. Disposuer
itaq; nauum capere:
uolentes q; ei ap̄ue-
frangē cogitabant. t̄i
to itaq; nauis facta r̄i
gubernate bonitate
abbis longe recessit.
quanto diuina pu-
dētia eos obstinata ma-
litia plenos cē cognou-
it. ac p̄cuidit. Tunc
q̄i urbis eicē altera

die cum magno agmine
ne uacua estuantes
ite agere aggressi sunt.
Quibus diuina obstitit
misericordia: ne ad preme-
ditatum facinus pepe-
trandum haberetur fac-
ultas. Interea felicitate
ciuitatis procurator
quod de huiuscemodi nauis
fecerit sit. percontat.
Ministri uero eius re-
spondentes dixerunt.
seni quod uidisse huius-
cemodi canna. Inca-
naque mortali uero nullus
apparet. et hominum gu-
bernatione restitui non
iudicatur. hestina quae cum
dies aurora tenebras
repellente usque ad solis

occasus: atque hodie mul-
to labore resurgentes
eamque plurimum pre-
uidebatur cape di-
sumus: atque huius-
rei efficaces esse nequi-
uimus. Unde profecto
datur intelligi: hoc
absque diuina dispensa-
tione minime fieri
posse. **Qualiter lu-
canam translatus fuit.**

Primo tempore in
Lucana ciuitate
preerat episcopus nomine iohannes.
uir quidem tanto acceptus.
auctoritate et omni
honestate fultus. hic
namque in multis lucana
decorauit ecclesiam.
In primordio fere gentis

illius tam uerbo q̄
exemplo sue melli
flue predicationis
fideliter imitabat
planetana: et eadem
ecclē abiurte alijs q; lo
cis dñō faciente mul
ta contulit scōz cor
pora: quib; in multis
sue fidelissime reuo
tionis obtulit dona
plurima. Huic igr̄
angl̄s isōpnus appu
it. ei q; celesti uoce lo
cutus est. Surge in
quit xp̄i famule ac
festinant ad lunēse
portū: tuos et fr̄m
tuoz dunge gressus.
Illic namq; iuenies
naum: iqua salua

tozis mundi ymago 1490
posita: qualit̄ inuē
ce ph̄iibus passus sit
demonstrat. Hanc et̄
nichodemus phari
seus qui xp̄m uisit.
condidit. Quā ih̄c
referas ciuitatē ad nō
mentis impetraisti.
Hec oīa diuinus nū
tius locutus absces
sit. Venerabilis ita
q; pontifex ceangli
ca uisione letissimū.
cū clero et una cuꝝ
deuotissimo populo
ad locum sine ulla
tarditate p̄xit. et
sic angl̄s dixerat rez
cēm iuenit. Lunēse
gemina ope reme et.

uelo laborant. cer-
tatum remigabant
uocibus exclamabant
manibus et nutibus
significabant. soti-
soti exultabantur. s; i
nichil machinante
proficiebant. Adua-
res ractenus inaudi-
ta aditus uentus
et unda carina i pelle-
bant. s; procul diui-
na uirtus i pellebat.
ritiebat. Nimirum
et enim qui deū deuo-
tamente nō querūt.
inuenire nulla rati-
one merentur. Inte-
ra seūs presul amo-
dum monet illos
paulatim quiescere

et omni implorare pre-
sionum: Deuotus
igitur xpi famulus: cū
scē crucis uexillo: cū
ypnis et canticis spū-
alibus: ore et corde
psallendo illuc summa
ueneratiōe periret.
Quo plura: nauis
que ipios fugiebat.
pys se fidelibus ultro
obtulit: et pretiosū
et inestimabile the-
saurū bñ fidei diuino
collocatū eis exhibuit.
Quā apertentes.
et diuina magnalia
cernētes pregantio
lacrimas effuderūt
et ypniū anglicū reci-
tantes: diuine mīe

mas retulerunt. In
terra inter lunenses
et lucenses septio
cepit fieri quis tanto
potior munere habet.
Tunc salubri inuito co
filio: xpi famulus
iohannes eps cum alystetium
timentibus iuris qui
aterat: domini misericordiam in
plorauit: et domino
spiritu motus ampul
lam uitream xpi pre
tiososanguine refer
tam: quam ibidem mi
serent. lunensi episcopo he
nryca ciuitate concessit.
et pretiosissimum uul
tum ad suam urbem eius
magna gloria xpi duce
portauit. Audientes hec

pars cleri et populi qui
urbem remanserant. leti
quoque ab urbe processit.
Venerabilis clerus
religiosus populus: deu
tissimus femineus
securus senes iuniorum
puerum et puellam: sic
quoniam pueri hebreorum
domino aduenienti ad
passionem: concorditer uo
ce cantabant. benedixit
qui uenit in nomine domini
osanna in excelsis: scilicet
quod spiritu docti aduocabant.
ecce agnus dei: ecce
qui tollit peccata mundi
et miserere nobis iesu. **T**anto igitur tripudio.
tantoque triumpho luca
nam urbem idutus. v

Anno ab incarnatione
domini nostri ihesu christi septi-
gentesimo quadragente-
simo sexto: tempore karoli
primi serenissimorum
regum: anno regni eorum
secundo: collocatus est
in ecclesia beati martini prope
ualuas eidem basilicae.
ad australem plagam.
Et cum praedicta urbs ob-
duas ut ferunt causas
ab antiquo lucas sit nunc
cupata: non tamen sine
diuino nutu et quodam
presagio futurorum tibi
censetur nomine uocata
ita: quia lux ideo diuina
refulget: que tene-
bris cecitatis mundi
punguit. et ideo in

gubilis claritatis ra-
dix illustrat. Col-
locato itaque praetio fissi-
mo thesauro in iam dicto
loco: et munifice ut ce-
cruit aornato diebus
ac noctibus a turbis fi-
delium iugiter frequenta-
tur. Nec de inuentione
et reuelatione actua-
satione sanctissimi uul-
tus: que uindimus et
cognouimus: christo du-
ce paucis absolui.
De re ad posteritatis
memoria: et ad rebita-
sissimi uultus reue-
retam pauca sibi uerba
que praenemet ipse cog-
uit: uel auenemilibus
uuis: aut etiam ab ipis

egrotis iam sanatis
audiu: et iuentate
cōper. Ego quidē
leuinus humilim
diaconus galefredi
halpini epi: dū in
yerlm cū eo manerē.
asris religiosi sepl
eni dñi custodiētibz
hec i feruis descripta
cognoui. Miserebat
namq; testificatiōe
sp̄s sci sp̄incā coronā
quam iuda insultā
tes xpi capite ip̄su
erunt a parte uestim
torū eius cē repositaz
In memore quaq; ra
moth galaad: incu
abditis locis p̄ metū
iudeoz nichytemus

eum fecerat. subito
dū fiet fontē fontē
exorti fuisse: de quo
qui bibebat. aut qui
locū egrotuōnis ablu
ento tangebāt. illic
linabatur aqua cuiq;
ifirmitate de tinebat.
Et fama increbre
scēte: cū multitu
to languētū cocoz
claudoz i antoz et
ceteroz ifirmituz
illuc certatum cōcur
nisset. hec dñs loci cō
gnoscens uenenos
cupiritatis auare
inebratus: sperans
lucri aquā uenale
exposuit. Quo fitō
iusto dei iudicio: |

icotez

ASL

8
fons exsiccat: nu
squa ultra comparuit.
Beneficia et eni di
uina gratuita non
transitorio uendunt
uel emunt pretio.
S; fidei spei et scē ca
ritatis inextimabi
li merito impartunt.
Illecebrant et predic
ti sci uiri: q; de parti
culis pretiosi uul
tus que diu sculperē
tur residue fuerant.
et diu asportati huius
set: illic remāserant.
si parte debilitati aut
ifirmantis corporis
tangerent. pustinā
icolumutate sine ul
la tarditate reforma

hant. Hac si quidem
discretionē formata
ac seruata: ut si oculus
pes ul manus at aliq;
ceterorū mēbroꝝ lesū
fuisse: eius scē scissima
membri particula tā
geretur et sanaretur.
Ipō aduante qui ui
uit et regnat cōsi
secula scēloꝝ. Amen
Huius huc leuimus.
iferiora uō eius scē
ecē uenerabiles cle
rici dñi timētes qui
nouerūt. aut a uen
ibus uinis: seu etia;
ab ipis egrotis iam sa
natis audierunt et
præcerto cognouerūt.
ne diuturnitate tē

poris obliuioni tra-
derentur. licetens cō-
mentarunt. Incipit
prologus: de miracu-
lis sanctissimi uultu.

Post descriptā abtō
in uolēbino dyaco-
no sci uultus ystoriam.
Ad eaque dñs pfaciat
simā uultus sui represe-
tatōm i populo suo lucia-
no gessit. peretētum ac-
ceramus: et pmodulo
nre capacitatis senatiz
ex periamus. Ibi cim
galloz i germanie ppli
leti cocumūt. ibi ytalici
gens deuota uicit. Teu-
tonicoz siue lemanicoz
uindiq; casue certati cō-
fluunt. Greci quoq; et
sui aucte sperant. Aqua
tuor mundi elignatibz
deuotio xpiana frequē-
tat. Ibi quāta exuberit

beneficioz diuinoz
miracula: nō solū noq;
ut pote tartoris inge-
nynutoz simone ualenti
seribē: ueni et maronis
fistula aut tularia elo-
quentia nō ualēt expri-
mē. Asserūt p̄m̄ hęc q;
dicimus nō humane li-
que fallacia argumenta.
s̄p̄ez gestaz euidētissia
documēta. Ibi carrea-
tio nūq; liberatis catene
et sp̄tes et euatentibz
nausagū ancore rela-
te et ibi suspense: ocula
ta uentate cōclamant.
Certo q; ymagines capi-
tum p̄cū crurū: ce-
teroz membroz et cē-
toti cor poris s̄p̄itē des-
gnant. De quibz pecc-
pua que cognouimus.
silentio te gere indignū
putauimus. **Decalci-**

mento

mento sc̄i uultus
argenteo curā pa
uperi mirabilis obla

lud quocq; q̄b̄ to.

Lomps deus itā p
reuerendissimi sc̄i
uultus figurā patēt
opan dignatus ē: s̄b
silentij et ceteritate
minime pretmeten
dum ē. Inuenis quā
te partib; gallie adco
municū sepulcrū re
rosolima proficiscite
fiteans: q; glōsum
sc̄issimi uultus fig^o
uerā saluatoris forā;
et ymaginē represen
tare sepius auoierat.
plucam transire fac
tur iter: mētis istatu

it pposito: ut illi expe
ssim cernēt similitu
dinē: uerū sepulcrū
omni desiderio itera p
parabat. Nacta itaq;
oportunitate signo i
crucis munus. lucam
peregrinus aduenit.
et tanto desiderio arde
bat amore ut iā stare
nō posset donec sine i
dilatōne admatrice;
eccliam b̄i martini sol
licitus puenit. Ad
aūt ut infra capellaz
reuerendissimi uult^o
secū multitudinē pe
regriroz deuotissime
recepit: et uerissimā
forā atq; imaginē;
saluatoris: cō: porcis

is perit oculis: gaudens
se in orationem prostra
uit. ubi cum diutius
oraret. quia ea persevera
ret. tanto ipse cepit
iterius amore fragare.
cuius certissima yma
gine extensus conspi
cere licebat quod cla
rimis ubermis fa
ciem a pectus exiunge
ret profusus. Stans
etiam tanto ioratione
persistebat attentus:
ut a nuce crucis si
gno oculorum aciem nu
llatenus deflectere
desideret uellet. De
niquo uicens copio
sam multitudinem
fidelium: que redier

sis mundi eligantibus
pro almuice crucis
reuerentia conuen
iat ad scissimum uultus
petem humilime cum
suis a cetero muneribus
pauperibus sicut
diues: quia qui ante a
hos uacua manu ac
cedit. se existimans
indigni uerecundus
quid ageret dubita
re cepit. Recurrens
itaque ad misericordiam
numquam: quod lacer
to tenebat appensus.
et quod poterat to
ni sine filicet modu
lationis laudes: uice
muneribus offerre cupi
ens ad honorem scissim

10
Cruces ynosc tanta
dulcedie cantare ce
pit: ut oium adsta
tuz nimia delectati
one demulcēt audi
tum. Om̄ps autē
d̄s qui cordiū secre
torū uerus ē scripta
tor: aditātam suū
sui fidē q̄ scissimū uul
tus uenerabile sig^o
deuotiom̄ benigne
respiciens: sup̄flua
solllicitudinis dubi
tatione diuī eum de
tineī noluit. s̄ ignē
sue donū potenter illi
atq̄ mirabiliter onē
dignatus ē. Illico ei
quod ē mirabile dic
tum: argenteū cal

ciamentū de dextro
scī uultus p̄ce: sola
dei potētia p̄cal exlicē
ignemū cecinit can
tantis. Tūc uero in
uenit tanto obstupe
factus miraculo: mul
to timore quid accide
rit recognitans: uelhe
ment̄ atq̄ reuerent̄
admirabat: adūcū
sig^oē magnitudinez
tatoris magnificētā.
et altissimi dei tā mi
rarā consideris po
tentia: quid nā agēt
infra se dubius exita
re cepit. Distratur
ad uersā: s̄ mentis
amiratione stupidus
quid consiliū caperet

tūc extitit incertus.
Sciens itaq; recaps
lla: i parte ecclē seces
sit. ubi cū multa diu
tius secū reuolueret.
tantē sicut creditur
diuina i spūatione i
spiratus: regressus
ē in capella. q; ad glo
nosissimi i uultus se
dem qd prius uere
batur in ops supplic
ter: ac i humilitate
accedens argentiū
illud calcamentū
diuina s; grā largitū.
oipotenti cō ibidem
ad honore scē crucis
munus optulit. Quē
i signe miraculū co
piosa multitudo se

reginoz: et alij qui
plurimi qui de locis
finitimis orōnis ca
usa cōueniāt. mani
festissime cernentes
i saluatoris laudes
uoces. attollunt. ad
quoz clamores ois
accurrit ciuitas: fit
undiq; pplor. conar
fus uirez atq; mulie
rum: oipotētū cōgrās
et laudes referētūz.
q; p mificū scī i uul
tus signi: thā suis
fidelibus uoluit oste
dere miracula. Ut i
aut tanti huius mi
raculi nullo tpe mēti
būz audientūz: seru
pulus nasceretur ou

11
bitationis: s; postens
remanet iudicium: di
uina actus est dispensa
tione: q; calciametu
illud dextro reueren
tissime crucis pedu
ulterius apte no ad
hesit: in illo humano
artificio ita sic p;nc
aduptari potuit. **De**

quodam simplicissimo

diuinitus ornate in

Haud p;structo.
Ita miraculum
fidelium auribus man
tare certauimus ac
curauimus: quo tanto
deuotius mentes xpi
ane ad amorem diu
ine dilectionis mar
desce debent. quato

aut rarius aut nunq;
simile reperitur. Ne
mor est omnis humani
opis sui creaturam
int mortalia p;matu
lentes: docet uoluit
quali isui creatoris
p;is cebeat resultare
laudibus: quali etia
eiusse oueniat ero
rare clemetia. Qui
tam est emallo caste
llo s; fauneti funda
to eritorio: Beneceus
noie sicut plurimi
xpi ymaginem ca deu
tionis apud lucanam
urbem uisitatu uene
rat. Qui ut ho simpli
citas: nulla q; peri
tus scientia: sicut ait

scriptura: quid dicit
est de terra loquitur.
sanitate corporis. i
diuturna uita: p
spertate familie. i
reni habundantiaz
alto petebat deside
rio. Talibus cum mul
taz lacrimaz unda
fuis rogationibus
letus et gauuens reu
tebat ad ppria. p dca
uio q in sua reu
fuerat: pretiosissime
cruis memoriam
isus reuotissime re
tinebat p ctoze: et
uicinos et familiam
in uetustissimi signi co
cebat poteta. Qui
et ineffabile reue

retiam lucane porta
ret ecce: celi ut ait
apls habebat: s non
sciamus in memoriam
enim aut isus ap
postolice petitionis.
et dñice responsiois
qua dñi uerus mun
firmitate pficitur.
no uirtute spsci s
inhumana xpi pe
tebat miaz. Unde
consequent nobis
dicit apls. Nam qd
oremus sic oportet
nescimus: s ipe sps
postulat p nobis in
enarrabilibus geniti
bus. Simplicis ig
ur q mansueti auz
rei attendens elemē

h. i. p. 10. 11.

ASL

12
tam. nō frā sunt
tiones discutens:
illius impentie con
sile uoluit. Dum
cum ite pte noctis
medio: sōpno oppri
meretur grauisimo
nre rēptiōnis sig.
ica forma quā uiderit
supraco uirō uisus
est sui contulisse p
sentia: talia sōpno
dans uerba mellifluo
Arcentissime tue mē
tis dilectōne inspi
ciens: q̄ cotidiana
erga me. augmētās
istantia: cecitatem
tui pectoris ulter
sustanē nō patiens:
quō aut que me nō

gare debeas: tibi pa
cis uerbis insinualo.
Eo ē moto quo me
hōtemus post eam
quā finierat reonā
que apē lucam hēt.
et reuerentē custodi
tur. mirabile dei col
laudatio adorant
potentiam: te corā
eare ymagine suppli
citer creatorē et
humane nature re
formatorē adorare
sunt. Ut me aig
missa adimplere ualeas.
que t̄ i presentia dno
alte tue comēdame
morie. **Oratio:**

Ecce agnus dei: ce
ce qui tollit pecca

ta mundi: ecce deus
nr: ecce deus iustus:
ecce deus uiuor: et
mortuor: ecce uita
iuentiu: salus oiu:
inte credentiu: que
adoramus q̄ glifica
mus. Qui benedici
mus: te om̄ prem̄ oī
potentē q̄ filiu cū sc̄o
spū laudemus q̄ sup
exaltemus in secula
s̄lmen. *De eoz:*

Anu uero continui
lato circulo p̄cedēs
benedōs: eandē luca
nam ymaginē ita di
centē: s̄scripta ūba
uidit in s̄p̄nio. Quō
mea monita fidelit̄
retinuisti: et ea cōplē

fuit tibi gratissimū.
sicut te docui laudē
debitas reddē: ita eoz
que ad tuā salutē p̄
tinent: tibi orōnez
dictabo. Cum illa
que ip̄sima uisione
te docui: corā dei oīpo
tentia dicens ista:
petitōnū uerba firm
ciat̄ ne dubites p̄
fere. *Oratio*

Aduitor: q̄ protecor:
et defensor sis no
bis dñe benignissimē.
et sc̄issimē: et misē
corissimē. Amen.
Omnitabile diuine
dispensationis miste
rium: q̄ om̄agne pie
tatis elemēta: mun

una sapia sius co
 fisis errorib; diu
 no excludit alloqo.
 et stulta mudi cele
 sti coplantur iudicio.
 Beneceus eni cuius
 sup amctione fecim
 qui nec apuer lic
 teus nouerat. ea q
 diximus diuina to
 cuit clementia. v.

Qualit' que in scōi
uultu clauduntur
teus manifestare
uoluit fidelib; suis

Cautē supiorib;
 sincerissima ite
 ritate fides augeat.
 et corza fidelii adsci
 ssimi uultus: illam
 qua de cet deuotionē

et reuētia magis et
 magis accentatur. q
 nro tpe et ante de ipi
 magnitudiē et excellē
 tia: a uis fidelib; reue
 lata sūt: ad eius scē scē
 eruas honore: et audi
 entia benedictionez.
 a uis fidelii itimā
 diximus: In me abi
 carnatiōe saluatoris:
 ad. nonagesimo octauo.
 qui lucane ciuitatis
 bone uite: et laudabi
 lis ois saluōis: nōme
 stephs. xpm stephanu
 butriōis: obonice se
 pulcri desiderii yeroso
 lima iuit. Vnde nō mul
 to ante pūrtutē xpi
 sōnoie xpiano: snace

nos expulserant. Ad
que dū in ecclā scissi
ni sepulchri die q̄daz
attentissime oꝛoni
reditus eēt. georgi
quidi: spetic satis ue
neranda: qui circa li
gua loquens magis
fyrus eē uidebatur.
lemigne accessit. Cū
quout fit p̄o communia
uerba: et sacratissimo
uultu smone habuit.
tāncū uero q̄ post i
crepationis uerba in
quit georgius: xps
uē nobiscum ē. Est si
q̄e ap̄ nos uultus
reuerēdissimus an
choremo feūs: ueraz
ymaginē q̄ p̄cēm fili

tuonē: uerā salua
toris formā represen
tans. In qua quarta
pars spine. cū clauo
quo dñs crucifixus
est: ac et sacratissi
mū q̄o uerbilico ē
abscissum: et apul
la sanguinis cū sum
no: q̄o deferebat vly
cra collū: eccētissime
recondita sūt. Clau
dunt q̄: ibi pretiosa
pignora: que b̄ta oꝛi
gemte sē p̄q; ugo oꝛ.
teunguib; et capill
nū receptoris absci
dit. quoz una pur
i capite uelamino
eiuscē scē genutris
ligata ē: alia ex alio

que eia sibi sequenti tpe
paulo ubi ita ee co
penti e. Na tpe lam
berti archiepiscopi: et
blacardi archidiaconu:
qui frs uteriu:
uul sapientes reli
giosu: do q hominu
acceptissimi: fundi
tus presente eccliam
honorificauit. et adho
nere bti martini et
scissim uult' mmo
ose pfeceat. tpe si
quide tantu: unoz.
epi qui tue pceat i
luane ecclie: taha re
soluimus audies ee
dicta: ut deoz uenta
tem expretur. oi re
sisteno extuare cepit.

14
Quo ultra: Hora co
stitutata secretissime
cu i deis uis deo di
gnus q alys religiosi
simis admoum pau
cis: deuotissime tue
iunio rozone adui
nifici cruce cu timo
re et tremore: pefa
tus accessit eps naz
parte eoz que supra
dea sut extraxerat.
et adstantes ut iure
rent: stupore metis
costernatus exlere
illa penitus no potu
it. Qd cu iterare te
ptare si pfit. tanto
metis stupore: tata
q subito aeri fulgoris
itolerabili elantate

omnis percussus fuit: ut
pretiosissimi illa secreta
ep̄s ultia tangere non
auderet: sed extracta
quod cito ac curatissime
tamen sub festinatione ibi
dem iturus recedidit.
Hoc quoque illa qua ce-
lestis thesauri reue-
rendissimum ab ep̄o fu-
it aptum thesauri secre-
tum: miro cantores
inter nebula exiit:
que placito lapsu loca
crucis uicinia plu-
stians: motu quatuor-
decim ad eam medium
usque deucta est: inter
supercilia petens. Astan-
tium est ablata oculis
quod incredibilis odoris

tanta est secuta frag-
rantia: ut omnis non solum
intercedens ueni et in uici-
nis domibus existere
gratissima sui amor
reficeret suauitate: quod
in uoluptate suauita-
tis amorem delectati-
onis suauitatis
ac eius magnitudinis
amirantes uicini:
altera die summo mane
tanti filii: ignem se-
creti: mutuo se affe-
tus interrogant. quod
nam haec fuit quod tanti
illos miri odoris resp-
serat magnitudinis.
Ista nobis non antecesso-
res quibus fidelibus tamen et
ualde paucis: prefa-

11
ti fide sapientissimi fira
sepius abstione ceterale
nunt. suspirantes iuge
tisussumo ingemiscē
tes: q̄ sibi tūq̄ peccato
nly et indignis talia
vñs uicē nō pmiserit.

**Item de his que in scō
uultu clauduntur.
patēre ierosolimita
ni: mirabilis assertio.**

Alio quoq̄ tē: clic
quiti uenerabilis
qui p̄ca diuina opun
te gr̄a: icpm̄ electus
lucane p̄fuit eccl̄a: i
uir patēs: cō i hōibz
acceptissimus p̄are
uotione ierosolimam
uit: ubi uenerabi
lia loca deuote plustu

re posset oniti i mezan
p̄posuit. Quati uero
die: aduini uenerabi
le tē ierosolimitane eccl̄e
p̄iarcha se cōtulit. Quē
p̄iarcha ut lucēs; et i
lucane eccl̄e amoiuz
audiuit. benigne ac
tecent̄ excepit. Cū q̄
paucalocut̄. de sc̄ssio
uultu ip̄m̄ iūgare ce
pit. Demū uō p̄q̄p̄ce
in uifice crucis signo.
aduicē sibi multa re
tulissent. quis conpo
sunt. quō i quare sc̄ssi
mus uultus sit cōposi
tus: p̄iarcha diligēt̄
p̄cictan̄ eūcē cepit.
Post cuius responsiōez.
hic tē i cepit p̄iarcha.

De faciatissimi uultu
i quit cōpositiōe: sic
acupe i que t̄ dixerit.
fississime i sine ulla
dubitatiōe tene. v.
Tempore quo salua
tor: mundi p̄ salute n̄ra
mortuus i cruce pen
deret: maria mater
dñi: s̄ magdalene.
iacobi i salome. flē
tes stabant aū cruce.
ac quas quasi i p̄p̄ri
to: ioseph aban ma
tia decimo: ille nobi
lis iquit. Dñm unū
unū: secute estis: i
modo mortui lamē
tantes plangitis: s̄
cui amoris i dicitur
ieiū refuatis: cū ip̄s

mortui sic nudo cor
i cruce penē sustine
tis: Ad nocē una u
lax ueloci gradu in
sion reitens uelam
attulit: qd̄ diligētū
cuna adaptates: a
capite saluatens usq̄
ad pedes ilongū p̄ce
tentenit. Ioseph uō
p̄ra apulato licētia i
petata: cū de cruce
saluatorē reponēt.
uelam mulieb̄ reo
dit: qd̄ ille ituentē.
expressi saluatoris i
vni p̄ne i p̄oia lum
amēta uenissima ci
fiam i silitudie: i co
sculpta i uenēnt. v.
Post hec ista cunctes

16
anum nichodemus
qui mure et alces fe
rens mixtura: ad us
intrauerat: anglica
uisione correptus e.
quare cu diuiciu cor
pus ipe banilasset.
aliqua eius foram
et ymaginem postea
relinque no curass.
Nichodemus uero a
sopno euigilans: te
nocturna uisione ce
titit sollicitus: et
ad similitudinem illius
figure que iuelaine
mulier iuuenta fu
it. diuinitus sculp
ta reuerendissimus
uultu: no suo s. poti
diuino coposuit. ar

tificio: i quo de pretio
sissimus pignozibus q
de filio suo dei gemite
uungo apd se diligenti
cura resuauat. et ioseph
et nichodemus: de spina
corona: de clauis que
stimetis saluatoris:
que cu recentissime ibi
recondita ee: dubitare
pfecto nemo debet. v
Hic cu prefatus elicus
ueniabilis: quo ista sci
ret eu inuigilasset. cer
ta inqt septima et ma
nifestus scripture argu
mentis idubitanter
ista scimus. Nec uo
bis s. in xpo dilectissi
mi: et ad honore scissi
mi uultus: fiat utatis

amore iuncti hinc
inter anotare studiu
imus: ut que scō uul
tu honore gaudetis
quanto certius illius
magis alia cognoscitis.
tanta i ipi deuotione
et reuerētia cū timore
et tremore om̄i ardētī
iſistatis: quatenus i
uexillo crucis cōtra
hostes muniti post p̄
sentē pugna: crucis
bñficio plēnī cū xp̄o
trūphare possitis.

De iuene teutho-
nico qui ad altare sē-
uultus aureā obtulit
Quar; tabular;

Que alamanie par
tibus iuuenis cūtar;

nobilissime iuueni
filius: grauiſſimisq;
cōtinuis torquebat̄
dolorib;. Cui demir
fice crucis ſignaculo.
matre ſepiſſime cōſu
lenti: illa ait. Cuius
rei grā quaq; ratione.
deſce crucis ſaluatoris
me cōſulis ymagine
tue matri dulciſſime
dicere ne morens. Cui
filii. Dū intrāſitu uite
laborare iquit. nana
ia diſſolutō ne corp̄o
opprimere. qaiā miſe
ribus om̄iū penar; cru
ciatū corp̄ egeat p̄ti
meſceret: longe que
ſtare iuuenis: aſp
tu pulcherrimus et

habitu celeberrimus.
penes me astitit. Quae
eiusdem fore eiusdemque
speciei esse deprehendi.
cuius lucensis uultus
Abouo inae reuere tibi
esse narrantur. et ob reue-
rentiam quam parentes
mei erga praedictam tenu-
ere figuram me affluens
euasisse consilio. Quia
lenius accedere uisus est.
aut. Ne timeas iuue-
nis: sed in domino dereliquo
fiduciam ponens: alioquin
egredere: et ilucana esse
restituta sanitate pre-
tiosissime crucis lau-
des et gratias referas. Ad
huiusmodi uoces

12
membra plurimis attri-
ta coloribus: antiquae re-
dita sunt icolumitati.
et nulli iudicio ut ui-
de potestis grauissime
teneo afflictionis. Er-
gomatrem dulcissima
tecum sollicitate sepe nunc
reuelue: que aequalia
munera obire restitu-
te mentium: obsanitate
recupate gratiam christi re-
cupate omnium que restau-
rate administrare
ualeat. Talibus deest illa
matris aut. Per hunc esse
regionis spatium: req-
sitos solertes uiros: et
fabrilis artis conducam
peritissimos: et mira
artificum opus ad hono-

rem iunctissime eucl
sien curabim. Huius
moi tca fcis copensa
tes undiq; sine nūo
conceat et tectos art
fices sine exemplor
matena. i. ope ptiosif
simu liberauerat or
namētum altaris sibi
cruicifixi pedib; collaca
ti. Nam apd se plur
mas auri laminas: mi
ro celatas studio isen
nys sagacitē collocatas.
ad hancā ciuitatē in
uenis secū detulit. et
ibidē deauratis lami
nis obtinā nienana
biē cōsumauit tabu
lam. Quo cōpleto il
lic plurimas preces

fudit. Magimas et
abauc et corporis egri
tudine sanus et ieo
lumis reuisus est app
pua. **De ceo cuiusq;
senensis mulieris
filio psci multus me
nta illuminato.**

Alio quōdā tpe: qm
senensis mulier
sup filij sui eui passio
nib; afflictā: qd isē
sanitatē cōsequeretur.
oium suarūq; portū
culā medicis emparat.
Abineite eim etate:
lum amabat. ilōq;
mif tenebras deuenie
rat. Censurū qd pecti
um qd medicis distri
buent: arce cecitas

18
10
invaluerat quillā uti-
litatē n̄ iuenerat nec
parauerant. Aculti-
mū nimia paupertate
subacti: et amediorū
fiducia dimissi ineffa-
bilis oīpotētie expec-
tabant suffragiū. In-
numeras cū preces
die noctuq; deo imē-
so p̄bebant: et scōz i-
uocantes auxilia cu-
iq; loco oratorio uota
debita decernāt. Italic
enim ecclīis isūma
ueneratione hitis ser-
uōsionis uinculo al-
ligauerant. Oīpotē-
tis tārem mīa iusita-
ti glōsissime crucis
recozati potētie in

maximā spem recupē-
te sanitatis deuenerūt.
Audierant cū et fir-
missime cognouerāt.
q̄ ilucana ciuitate: et
ubi glōsū signū uenia-
tur et colitur. plurima
cotidie fidelit̄ petētib;
ostendit. et largitur
beneficia oppressoz q̄
et misoz uota suscipi-
ens: peccōm ciuitate
exerat miraculis. ¶
Ante nō imerito tali
uictur notari uocabu-
lo: quo eius claritatis
magnitudo etiā extra
neis uictur intelliḡi.
P̄dicta cū ciuitas
asue fundationis exor-
dio: intra tuscie ciui-

tatis precipua: diu-
tius quorū īgenitate
magnifica ualuit et
uiguit. Dixit tamen
honestati simplici cō-
sulens: et utilitatis co-
motū pronichilo cō-
pensās: uitā elegerūt
ducē celeberrimā: et
nobilitatis famā pu-
gare longissimā. Ad
hanc ipse ciuitatem
pocā mulier cū filio ca-
rente lumine uenire
desiderans: tporis qu-
alitate cepit expecta-
re cōgruā: q̄ se cotidie
ieiunijs q̄ afflictioibz
et uoluptatū macera-
bat abstinetū. filius
uero eius recuperandi

uisus fiducia: nō tū-
dubius ad matris ge-
nua p̄tens roganteo
precabat: q̄s de pro-
ximo ab bte enecis
se deducēt signa culi.
Illam mulierē chana-
neā ad mētis memo-
riam reducens: que
ob filie ueratonē solli-
cita pietatis xpi flagi-
tabat misericordiā: et
se canibz ad iungā fili-
tuonē patēter susti-
nuit. Dantē genitē
afficius nati deuicta
lacrimis: paup̄ima
sblenata lacrimis sar-
cinis labore itineris
amput. et ilucmaz
una cū filio suo ciuita-

tem fessa s'ingredit.
et ecce b'ci martini p'
requirit lumina. Quia
cū ingressi fuissent.
paululu ad leuā decli
nauit: q'se ad locū deu
xere mīficū ubi xpi
cruce atozatur potētis
fima: et ad assidue uo
tare dunt debita. In
medio eīm fere eccle.
quā locus alijs paululu
h'etur excellēs: septē
trionali partu uiciniqz
et ibi tē in honore xpi
ap'loz q' b'issimoz coz
neli q'cyani martini.
altare sacratū colitur
et sup illud ymago x'
collocata: atota euro
pa deuotissime celebra

19
tur. In hoc itaq; loco za
ter et filius die noctu
q; orōnib; q' precabusi
uacantes exoptata xpi
expectabant beneficia.
Ad ultimū mater preci
bus q' fletib; attrita ad
talia ubi resoluatur. s'
tibi pretiosa cruce deuo
u miserimū filii me
um: tibi optuli: tibi i
tradiui. Respice igit;
et mee tristite manū
prebe solati; et huius
ifelicis nati uā excute
et dissolue tenebras.
Cur ad presentia solis
nō aures accere? Cur
ad lucis faciē locus ali
quis obscuritate patu
it? Cur continua relie

to nē iure affinitatis
patiunt̄ cōsortium: v̄
Ergo solita pietate in
me q̄ sorbū filiū meuz
respice: et nos duos
humani saluate: quōs
quomodo lib̄ perire ne fu
stincatis. Ergo nimio
et laborioso graua se
nio: cū nec unius suffi
cio uacare regimini: le
uissime iouoz exhibē
da cura deficiā. Ergo ē
deuicno ob senectutis
grauedine oculoz pri
uabor lumine: quibus
destituta corporeis ac
sitremens herbo iuti
lis. Quid igit̄: ceca ceco
tucatu prelebit̄: Nūc
sane nō bñ iureo. Ambo

enī infouea carent. v̄
Demoz esto illius uer
bi dicentis: petite et
accipietis: pulsate q̄
aperietur uob̄. Et m̄
aurib̄ tue mie pulsa.
Lacrimas quocoz flebi
les accipe. Recede igit̄
m̄ unū cū filiū: quāt̄
sicut oū nahu q̄ in co
uigu ioh̄re: ponna
hūc p̄corau q̄ sustinui.
ita mihi iextremo ui
te posite ultima t̄p̄is
ducenti exstat solatio.
Quenbica saluatoris
sentētia dicentis: uer
pregnatib̄ q̄ nutentib̄
illis dieb̄. Incolere
quidē peperit: et cū p̄f
sire obgaumū q̄ partus

26
letitia memoria ei
enau foret: plurimus
dolor in aluit. Cui ei
onus repositi credi
onus q labor multis
in eam moribus: augme
tu iuenire medici q
in prius q meo coti
flet filio: merito et in
pro labor in dicitio. Qua
ppuit q filio uite fine
et mat iponao: aut
unico filio lum resti
tuas. Dis ab hcc moti
abis plibz diebz xpi po
stulans nuaz: cotidie
et mane q sero una cu
filio sup dcam bti mar
tini repetebat eccliam.
Delicta tunc sanita
tis iueniente fiducia

domu tristis q flebilis
reone disposuit. Acci
piente itaq: rectam
filij ad manu trahente.
ua sua igreditur. Cui
uo ceptu iter pageret.
et acuitate septē dies
fissent mularis: et suas
secu luere mifias:
qui uenire affuit q
illoz simone sua retinu
it peuetatis. Illis ei
mane pcepte: ubi te
dit bul hcc mo. Ante
uentis: et quo p gatis:
et quare sic tristes in ce
ditis: Ad h mulier. Ta
lia peuetam bone ur
refine: et nū doleas:
memoria ne remoneq.
Tu igit uā teneas: et

areptū iter sicut cepi
stipfice. Si enī in e tue
nīe rōnēq; uboz mōz
reterē uolucēmīs: tu
tūi propositū retare
ris: nob renata mesti
tia nullū utilitatis me
auxilium apparebit.
Que iſt' ratiōe nuti
tate ūba carent. ineli
reſenantiū q̄ sine pō
dere emictatur iacere.
Nos eīm multa dixiſſe
et inutilit' feciſſe: et
nā in manu deduxiſſe
t'p'a: iā puceat et pige
at. Inuenis uō r' ſup' ei
āmiraretur prudētia:
ſollicitus r' attentus i
trogatōnis ſmōnē re
duce cepit. et frequē

tus ab eis reſpōſionē
conſtantē expectens: a
que poſtulabat narra
re cœgat. Ad hec iuue
nis. Timeſc. ut te uir
pectere excludite: et
cep'i nequa q̄ dubite
tis miā. Quigatur ce
citas oppreſſus tene
bris iceli reſupina
facien: et ſtella quā
demoſtro iceli firma
mēto collocatā reſpi
ce. Hac uocē auditi
cecus ille protinus
paruit: cuius obediē
tiam omnipotentis dei
ſigne ſequitur miraculz.
Ille enī q̄ acinabulis
et ab etatis tenebric
exordio: celez carū

21
10
erat officio: lucis diu
amisse meruit pſen
tia. **Q**ui nunq̄ cele
ſtis. potius armanū
dum traheretur. ma
trē. alloq̄tur dicens.

Vides ne que ego uideo?
Stellā in celi firma
mento uideo: et celoz
oīte pulſa caligant
celuli: libero et expe
dito cūcta cōprelūdo
itūta. **N**at̄ uō tam
diu credula: q̄d nū
plurimis argumētis
recupatū lucis ifirme
uſū: indubitabile
demonſtrauit expime
tum. **I**nbumani eiq̄
gnis habet̄ ofuetudie
que. uide mētis eſtū

deſicent. tarte cretē
preſumat. adū rem i
preſentia q̄ manu te
nucit. uſam credere
dubitāt. **I**lle uō uir
cuius uſū uſus reſti
tutus fūat: talit̄ utiq̄
q̄ fatū: firmiſſime
ſciatis q̄ indubitanter
oībo. in unūitate: q̄ p̄
ces. lacrimas ueſtras
quas corā cruce ibū
narrāni tēplo fūdiſtis
d̄ſ ſectō ſue diuinita
tis reſpiciens: q̄ ſ ubi
q̄ longe lateq̄ pretō
fiſſimi ligni debita ex
tendat̄ reuerētia: uic
petitōni optata pre
buit. **H**is deis de pſen
tia ſblatiq̄ eis ultra

nō apparuit. Illi uō
colore uisō ī gaudiū
et profutū exorta
letitia: ī memoriā locū
exultatione obtinēte.
talia silentio obūere
nolentes: in quēcūq;
locū ingrediebantur.
pretōse crucis extolle
bant potentiaz. **De**
quodam iuvene du-
obus annis ad emone
uerato. a seī multus
presentia pōnī mīaz
liberato.
Sūma beati martini
translatione īstituta
ī ecclā diuina relatōne.
placuit dōnō nō yhu
xpo receptō: q saluato
n gūis hum. mī. ad la

urē suā atq; glōsific
scē crucis icidē bñ zar
tini posite ecclā: uide
te quodā sacēdote ipi
almifici signi custode
ac septē peregrinis
aliquitis et muliēib;
ibidē orantib; q nāz
adolecētē pōnos ānōz
ab īmūdiōssimo spū
mīse uexatū: solitū
et pyssima sua uirtu
te mirabilr opare. v.
Quippe post ascen
sionē saluatoris iceli
diuina dispositione.
et seī spīs īsinuatione
ōib; psonē xpi īmiam
tis: anichoremo re q
legit ī euglio comui
ybum uehementer

22
amasse: i. e. idem p̄fate
cruis ymagie memo-
nt̄ i. p̄fessis: uera uul-
tus ip̄ius corporis xp̄i
longitudinem, altitu-
dine, et latitudinem
gent. Unde nō in mei-
to uultus quire dei ip̄i
cruis gl̄o s̄issima q̄ p̄ne
toto orbi celeberrima
p̄rogative noiatur.
Sic cōm uolūtas cui
lib; hoīs i. suo uultu ui-
sibilē manifestatur.
ita i. p̄cedō sacro scō siḡ
fili; dī corp̄ sp̄etiosum
p̄ filiis hoīum: cunctis
uitētib; liq̄o represe-
tatur. Nemo itaq̄ am-
miretur. s; potius que-
q; fidelis aīa in omni

ḡlietur. qui hoc mira-
culo q̄fere innumabili
libalib; penuria uel
potius reprehensibili sc̄
ptor̄ reuerētia, negli-
gentia n̄ime assigna-
tis: uertō n̄o atq; p̄e-
tentō t̄p̄. ad honorem
ecclē b̄i martini: et scē
cruis effectis: digna-
tus ē suā oī potētiam
renouare: et lucmaz
matricē ecclē exalta-
re: atq; ip̄m sacro sc̄
signi magnificare. v̄
Qd̄ plane i. s̄sequēti
narratiōe quisq; lecto-
satis p̄t complēdē.
**De quodā beneuēni
per p̄sentia sc̄i uultus
atē mone liberato: v̄**

Erat enim quidam
donicus nomine deui-
co ubi de licignana
de lucana ciuitate ac
de lucano epatu: huius
filium nomine benueu-
que cum supposuisset
cuidam fabro de calci-
missum ab eo inemus
per carbonibus efficiendis
sibi impellente ductum
ad fontem: non fecit signum
crucis prono ac testi-
ali more bibentem: re-
mon amput. Adorip
eum alienas: et stultum
reddens fere pannum
mutum detinuit. Deum
sele male manifestas
cumque miserabiliter uexas
ad remotas dirigit re-

giones: precoces sese
excitatum pro seum genu-
manu: motum adu-
ci suggestit. Ador ubi
ante altare sancti gemm-
am puenit. horribili
clamore strides eumque
uellement exagitant.
atque totum in pie dirupit
iuuentus est ibi fallaci-
simus sicut ab initio.
Per aliquam tamen hanc
curricula ibidem reme-
morans: getius solito
pmerita huius gemina
in uexans: non atula
ad seum siluestri ue-
suaret. Scintille per-
ducens ad antoniam
ciuitate tuscia anti-
quam que hodie nul-

terra nūcupat̄: ad
 scōr iusti q̄ clemen
 tis corpa tē transferē
 da: multis modis ei
 laborē itulisse ac ilu
 sisse nimū iactat se
 gaudere. Deniq; lu
 cam remeas: ad scōr
 cōfessor frigiani et
 cassij atq; fauste uir
 gini q̄ martins tūc
 transmutata iudicā
 ta: pphana uoce cepit
 pos patētis licerato
 ne clamare: nullom̄
 te cor pōre illius exire
 n̄ pybma iūirtutez
 sue scē crucis. S; p̄
 minat̄ illum multū
 dimpē. Pinxe an cor
 pora p̄cor scī frigiani

et cassij cōfessor et
 scē fauste uirginis et
 martins sollempniter
 celebrata presentat̄
 eorē responsio t̄ duo p
 seuenis: ducit̄ t̄dem
 ad almusice ymaginis
 rei presentia. Ad quā
 accedens d̄ns mug
 tily: honorēdis q; clamo
 nly st̄dens: p̄nomina
 tū q; adoloscētē iternā
 seue prosticōs: q̄ mis
 rime poia mēbra distoz
 quens a p̄lō eiuscōz
 scē crucis custode te
 mū distincte cōiuans.
 sanguinas sorces ibi
 tem emouē cōpellenz
 euomē: primo imotū
 nubi glomi de corpore

op̄t

obfesso exiens: post
modū i specie eū uisū
uestigia sui sanguī
nec feditatis īpune
te fenestre capelle
scē crucis reliquit. q̄
dū exiret p̄supiores
architus ad p̄obitā
suam p̄uissimā et
nequissimā uolūta
tē nocendi creaturis
eū: trācē ī similitate
ecclē positā scēntē atq̄
diuītē conat' fortit'
aperuit. Quod usq̄
in hodiernū diem cum
ctis cernētib; liquito
apparet: ad maiorem
deuotōnē oīum maxie
lucni ppli: et ad sacē
tissimi uultus unige

ni filij dei saluatoris
et protectoris gn̄is
humani laude īperpe
tuā glām. Quā uō
deuotissime ac cele
lemme pplō lucimus
huic uultu scō semp
debitis cū lampadib;
ceris candelis uariis
q̄ odorib; et oblatio
nib; ad tantū mira
culū cucumerūt un
s; sicut q̄ mulieres.
iuuenes: senes. ad
lescentes paruuli et
puelle: maiores et
minores: diuites et
paupes: oīs q̄ etatis
et coactionis: assidue
q̄ uigilie: atq̄ lumi
nana īdimerabilia:

24
frequentissima us; in
octauū diē facile con
prohabant. In spirite
et cooquante unigēto
filio dei: qui cū patre et
spū scō uiuit et regnat
deus p̄cūcta sc̄la sc̄lōr.
**Amen. De puella
manū hēte contracti:
i sc̄e crucis uirtu
te sanitati redita: -**

Non post multos
quō dies: quēdā pu
ella manū anxi et cō
tracti hūis: eximo p̄
tore suspina trahens;
deū exorat. At sicut
ueratū aremone per
ūtutē sc̄i uultus libera
uerit. ita p̄cāntē uir
tutē et potētā se sana

ret. q̄ts p̄p̄ris manib;
opan̄ r̄e suo labore ac
ope: cō i sc̄o uultu ser
uire ualeret. Quā u
orōne cōpleta: illico
manus eius abaridita
te ē libatā ē bene et ex
tensa. Quitas uero
tota p̄c̄ti puellans
etas magis magis leti
ficata: itē uigilijs et
orōnib; sc̄a frequentat
limina. p̄uelle uō cū
puella sanata. ap̄sentā
sc̄i uultus cōcūrentes.
diuisis cū oblatōnibus
laudes q̄n̄s oīpotenti
dō refertur. **De quacū
aha puella a tribus
spiritib; arrepta et
corā sc̄a cruce t̄m̄iā**

Primo ipsi *liberata*
tempus ita allo. s. ce
tuo decimo kl. febr.
uarij. puella quedam
noie leucacolta: plus
minus ue. inoz: duoce
cim: ce plebe uurni: re
diens. apce iagro labo
ranti: appiquans cu
itruo ab habitone
semoto: cepit ita gra
uar sopno q nullo m
ulteri pedib; potaret.
nisi aliqua tulū sopni
ipam aleuaret. Panī
pitaq; in pa pēci nū
cū tremore dormitāti.
tres ibi affuere un ma
gis caligane nigr. Am
pnicit eius illa q pecto
in stringentes ei excita

uenit. Qui cū minus
et quibusdā bladijs
ei suaderent. ne post
se se nolētem: quib;
quib; potant dicitē.
subito ifumosi uētū;
se trāformates q curū
uētillantes nūmūq;
trāfaciētes cū uasēnit.
et in arētes moe iūp;
multū tremētē et qī
amēte reddiderunt
Domū tū regressā: pē
temū ab agro receunt.
se pēliti exclamās: fa
cie atq; aspectu aliena
to rem gestā narrauit.
Qua nātiōe frū ue
hemētissime cepit cā
demon uerare: ac per
oīa mēbra horribilitē

concutere.

25
cōcutē: de sūi q̄bra-
chium i posteroz ē par-
te reter: quē: arco q̄ ne-
mo ipius brachij manu
in dyabolice fraudis
cortitā: ad hōtē ut
se signaret: posset reou-
cē. Pat̄ tris hito tā
te cōsilio ipam filiaz
suā scām cruce hanc
civitatis desidiare mō-
strātem: ad eccliam bti
martini mat̄e cōclue.
i qua scā dñi nā yhu ē
uenerat̄ ymago. nato
tuis orbis diuisis gūlo
frequētatur. Ante ē
lunū ueniens: arco in
tām peccos fūant. ut
nullatenus p̄ perse i-

mictē nō ualeret. Sub
leuata tādē at̄: corā
sac̄tissima dei cruce si-
statur. Ibi q̄ diu uera-
ta i mirabilē distoeta.
et cū magno gemitu
fumosas spumas exē.
purtitē scē cruce li-
bitam exclamat. Dul-
tūdo uiroz et mulie-
rū qui paulo ante sup-
missas puelle igemu-
crant: et dei p̄a pie
obseruiant. laudes
grās referre nō cessant.
penēta selōz secula.
**Qualit̄ amulhē. ace-
monio uerata p̄pre-
sentia scī iultus demoy
i specie cartonis accē**

Inmirabilis est expulsio.

Sequenti uero etiam an
no mulier quædam
fuit in melibula noie:
de lazo qui dicitur bunta de
districto arcis masse
que est episcopatu lu
nensi: dicitur quod die me
ndici tempore itaret letat
prie domi itaret que
tunc remissat quod testa
cui ecclesia nouit heredi
cata nimis erat uici
na subito quidam quasi
uentus feruētissimus
aspirans in celo domus
emissus tota domus
deuētis: quasi timo
tu faciens: ardentissi
me in fronte et faciem

illius uiuens: et cæci
natus in ipso lumine
alienata precipitavit.
Que profecto magis
spiritu malo inuacetur:
cui esset ualidi corporis
corpo et expeditionis
lingue: mox uuln
corporis destituta: et
inoffensa lingue confusa
ipedita per aliquot dies
nisi iacent egra: de
in incendio quod facis
ardentis ipectore et i
intenoribus sentiens.
atque erecta stolida
et insana: quod nullus de
pessima uita potest pati
secum ita modo uisum: per
qua sanam cum pater

accepta nō aqua bñcti
 s̄b gñmōi oris hitu fla
 mea nubes cū multoꝝ
 sanguine ab ea p̄odit.
 Quo miraclo pacto
 filia sanata q̄ p̄ cū oĩb̄
 cōiastantib̄ cor̄te et
 ore cep̄nit om̄m lauda
 re: q̄ om̄i s̄aluatoris mi
 r̄a: impleare: et uenerante
 em̄cis ututē atoz̄ne:
 repetitis uocibus om̄i
 n̄i yhu xp̄i magnifica
 re: qui dignatus ē sua
 pietate mulierē solito
 more ab inico h̄ humani
 gn̄is p̄ quatuordecim
 m̄ses possessam tam
 mirabilē op̄am achle
 rare: *De quocum te*

utonichy mēbroꝝ an
 ditate cōtracto: p̄ p̄ce
 sentiā sc̄i uultus dei
 mia liberato.

Uel ite fr̄es gl̄osum ē
 dei enarrare mirabi
 lilia. Nō enī uane con
 stituit hos filios hōiꝝ:
 s̄uit uolūtas hōis s̄it i
 lege om̄i: et ut ip̄ceptis
 eī meditēt̄ die ac nocte.
 Ne p̄ hoc nob̄ gaudētib̄
 sup̄ uiso alio miraculo
 atco. ad exaltatōnē suā
 sc̄i uultus: q̄ sc̄e crucis
 lucane urbis f̄id̄: itez
 auro h̄ fidelū nō ī me
 nto p̄m̄cē cōplacuit. y
 Pres̄it̄e igr̄ in ap̄lica
 sede eugenio papa t̄tio

ASL

et orthodoxe fidei ecclesie
felicitate gubernate. anno
sui pontificatus. Rege
que Romano corato te
utonomo gloriosissimo.
et lotario franco rege
clarissimo: paganos
crucis christi ipsos in
ire motis et superioribus
partibus a se triumphaliter
expugnantibus: uenit in
luce in urbem quam ten
tonicus nomine corato
expulso: saltem totum
latus textum huiusmodi
et sic ut atque contractum.
Nam ipse referre: omni
isolamentibus sancti apostoli
antree transacto anno
fueret pelles: repente

laeti et neru manus
brachy et cetera cum aure
predicti latens: sensua
le peruenit officium.
Huc sic contracto ac
preto: mebro: presen
latis sensuale ne per
uenit officium. uibus
testitudo et magna
tristitia posito: simul
iam resua sanitate te
perato: nocte quare
in uisione apparuit que
huiusmodi pulchra forma:
qui cum uocaret eum ce
noie: corate surge et
signum sancte crucis accipe.
et ad sepulchrum omni per
Andit. Dne uibus
corporis amissis. abu

27
lare nequeo. Cui die
tū est. Noli dubitare
q̄ cum ceperis ire: ac
cepta cruce puenies
i ciuitate lucana ibi
q̄ liberaberis. Pueni
ens itaq̄ ante adu
cum signū sc̄i uultus
xpi: ip̄nominare ci
uitatis matre eccl̄a di
uina p̄uocētia situm.
lactis et neruis qui
naturali humiditate
omissa moribūto cor
porū inierant. rō m̄sa
te sensu alis nē mot̄
reoyt: adū brachiū
et manus cū cruce di
uirtute ad honore sue
sc̄e crucis distententi

in oculi anoz fitouz
crepitabant: cunctis
audientibz qui acriūt.
Sic ateo q̄ ad exalta
tionē sui sc̄i uultus
sanus sc̄s: exultauit
mirabilr creptus: et
fima tanta lentia di
uulgante: sc̄s ē in uze
rabilis cōcurfus fran
cor. ceuthonicoz: di
uisaz q̄ nationū quar
maxima multaturo
tunc p̄elicta ciui
tate transibat. Cum
quibz clerus ip̄s lu
canus unanimē ite
laude: q̄ sue sc̄e crucis
acclamātes onō nro
yhu xpo ueraz referre

gras usq; ad crepuscu-
li noctis nullatenus
cessauerit. Cui sciam
sua enice frequentati:
magnifice: sic lans ho-
nor: et potestas pifinita
selez: secula. Amen.

Istus est magnū mira-
culū quod nup. appa-
ruit i partib; tuscie i
diocesi castellana: in
titorio castri de petra
lunga.

Fidee cre. longa.
Dulitate mobili
credibili augeatur: na
dicetur et feruat fide
lis quilib; xpianus.
Rem. ammirari: mira-
culū i. a. u. t. i. s. k. o. p. e. n.
dio te clamo. Dumen

0
tulo. annis. Ina. t. u. n. t. a.
te om. d. ccc. xxx.
nus. ^{cto} Sept. In par-
tibus tuscie i. diocesi. caste-
llana: in titorio castri
de petra lunga: om. ante
dno. b. m. c. a. t. e. b. a. n. c. i. p.
assistentibus. e. i. c. e. a. s. s. e. l. l. o.
nibus. u. n. s. p. e. n. t. i. s. d. n. i. s.
franciseho. r. e. i. c. o. n. a. e. t.
v. a. n. n. e. C. o. n. t. i. g. i. t. i. p. u. s.
partibus. f. u. i. s. s. e. h. o. i. e. m. q.
t. a. m. a. l. a. t. o. n. i. b. u. s. i. c. t. e.
t. u. m. : q. q. n. o. c. o. s. t. a. b. a. t.
t. e. i. t. e. r. f. e. c. t. o. r. u. b. h. o. i. s.
m. e. m. o. r. a. t. i. : h. o. i. e. s. i. l. l. i.
p. a. r. t. i. s. a. m. i. c. e. s. a. d. l. o. c. u.
u. b. i. h. o. i. l. l. e. u. a. c. c. a. t. m. o. r.
t. u. s. : e. t. h. o. m. i. c. e. r. u. m.
f. u. e. r. a. t. p. e. t. r. a. t. u. s. J. o. h. e. s.

28
fuis noie lallus q̄ plu
ra uota eccl̄ys dei per
soluēt. ac uitate lu
nelem uidelicet ac pi
sani plustraret. alia q̄
diuisa loca circumet. ⁊
diuisoz medicoz reme
dia querēt. sepe nūo
malignus sp̄s animaz
et corporū reuozator.
ad tenebrosa loca nemo
ni q̄ siliaz trahat. ⁊
inans eā p̄tē in aquas
p̄cipitabat. Cuidam
tū medicoz p̄cēs p̄
creans: q̄uis oīno nil
procceset poti' obeēt.
passus ē eandem i ca
pite icenti. Ad ubi fi
lia domū fuit reuerfa

cū fume et uacundia
lingua ut poterat cō
fusa: p̄ talit' ē locuta.
Ut qd me cōburere i
me fecisti: cū nulla re
relita sanitati maior
s̄acta benig' maligni
gnitati. Sime ad sc̄z
uultū ciuitatis lucane
duxisses: multo meli'
fecisses. Qui cū pater
sc̄noisset: Nūq̄ tu ci
uitatis lucane sc̄m
uultū aliquanto ui
disti: Nox sp̄i malo
istigante uisa ē rem
tuisse. Pat' tū uerbi
i corde suo memoriter
cōferens: q̄citi' potuit
cū filia sua ad quēdā

medicū dūit. Cui
cū uideret eā uexatā
et amalo spū uexatā.
positis sup eā scī manu
ntis carnibz: itingant
q̄cēt s̄ mōmen. Cui
cū malignus sp̄s sēp
pos illius mōisset m
ulicns: uellus. Kur
sus itingatus si sotū
h̄et. oribih uoce re
tulit se h̄c sotū noīc
acamā. Tante p̄e sa
lubriore cōsilio accep
to: pio aīo q̄sse fidelī
cū ipā filia lucimazi
ciuitatē igrediens: i
adoratorū scī uultus
laboriose p̄ueit. Cui
uultu scō p̄missa filie

p̄uehemēt afflicto
et humiliato: multū
et p̄quātinomi laci
mis effusis eādē oīp
tentie uirtutē elemē
tissimus saluator: ostē
dit. quā olim it̄ h̄ic
cōuersante uisibili or
exibuit q̄ pluribz uicē
tibz corā scā cruce. Quar
to ē kal̄ madij: die simi
lillidici quo dñs et i
saluator n̄r crucis pa
tibilū sustinuit pro
salute humani ḡnis.
p̄noīata femina car
bonē accessū i p̄uimē
to: multis qui ib̄re:
aderāt euomit cernē
tibz. Post moūm uero

agebit. Nicholaus ar
chibp̄: p̄cūtem ioh̄;
cū d̄no brande sen
p̄hit: ut dignaretur
obreuentiā sc̄i uul
tus d̄p̄missis porci
nē patefacēt uenta
tē. Ipe uō cū p̄cedis
assessoribz licetis cū
sigillis p̄dentibus
p̄cūte ioh̄em destina
uit sollempnē infasē
ptas. Et ut ad corolo
ratiōem tanti miracu
li fides q̄ credulitas hu
beat. transiuit mā
nanā p̄cedam cuius
acies ita mirabiliter
ē remissa: q̄ aspiciētē
cantē omouet ad cre

27
10
rendū. Et quis infid
elis dubitat de dei po
tentia: q̄ p̄missa et
alia nequeant opari?
Nonne tu incredule et
infidelis: d̄s de nichilo
cū meta creant: Nō ne
x̄p̄s dei filius demonu
mēto quatuorū milia
cani resuscitauit: Nō
ne dixit q̄ facta sūt. mā
tauit q̄ creata sunt: v
Nōne fecit de aqua ui
uū: Nōne de quinqz pa
nibus et uobz piscibz sa
tiavit quiqz milia hōi
num: Nonne ī plebi
sunt. xij. cofiū fragm̄
torū que sup̄ uenit sa
tiatqz: Nonne super

aquas sicis pedibus
ambulavit: Nōne
iperavit manū tuā?
Nōne incredule cōsi-
deras et autis: quod effigi-
es scilicet uultus xpi glo-
riose pendentis in cruce
clare et aperte manife-
stat: Nōne osideras
nisi incredule et infir-
mis: quod hic scilicet uultus
est illa uirga moysis. per
quam israeli cetera et in-
teret incredulos in ma-
nū subingit. Nōne ipse
moyses ipsum uirga cō-
uertit in colubum: et acci-
piēs percutit iterum con-
uertit in uirga: Nōne
cū ipse uersit aquas:

et iterum conuertit: Nō-
ne cū ipse percussit petram
et fluxerunt aquae?
Quo plura dubitas?
ne hic scilicet uultus sit il-
la uirga et plus quod cre-
dentibus et uotis: Om-
nibus incredule tuū scilicet
de ore duri: et time-
ne submergans in manū.
Omnes lucane quod quis
ultra quod uides et autis?
Nōne cōsideras quod tu
es ille qui tanto tempore in
tribulationū mare na-
uigasti: et in cetera incre-
dultate uis in manū sub-
ingit: Nōne reuelas
in mente quod tua nequicia et
durtia te obumbrat?

30
oram laurety atre
batenfis comitatus.
nemens teneapoli
et difcretens acunita
te agubij a pagumis
plocū ubi fiat homi
cidium ppetratum.
Dices qui defcēderūt
ad nūmoz ē: nō vidēt
nec repenētēs niſi p
libatū iohem: ipſum
tāq̄ fēozem ſcelens
prelibatū: ad premif
ſum dñm captū q̄
culatū nequit pdu
xerūt. Qui exami
natus ſup ipſo ſcelere.
aſſebat ſe in ſontem
et in ſau de premiffis.
et q̄ pmiſſis aſſeſſo

nibus pcerta iōtia ap
parebat ipſm cē q̄ ſuiſ
ſe culpabile ipremif
ſis: ipſm fecerūt ad q̄
ſtiones appendi. Qui
torzus dñti: tormē
tis q̄ affectus fuit cō
feſſus orzine iudicia
nō ipſm homicidū
ppetraſſe. Quo atoꝝ
mētis de poſito: ipſm i
canceri ſb ſua cuſtodia
miciparūt. Et cū p
mēſem q̄ ultra ſic tenu
iſſent eūdem: nec de
alio apparet: ipſum
capitali ſentētie dāp
nauerūt. Et q̄ dñs li
berat innocentes: ſuat
in ozios et iſe cretētes

et spem in tre piam
adhibentes glorificat
et exaltat scilicet uultu
reuerentia et honore.
in prelio iohannis tunc in
notio sua omnipotentia
demonstravit. Prece
dente uero nocte: cuius
mane obelut scire se
tanta capitale ier
tali positus ier futu
ra morte pergitans:
se uouit ad scilicet uul
tum: ut si deus ipse
hilarit amorte qua
ficiat deputatus. In
fuitio scilicet uultus de
luca continuo perharret.
et quod luminaria beati iacobi
uisitaret. Et sic emis

se notu. Aliqualiter sop
ritus: in uisu sic appa
ruit aliq. ipse tetigi
fle per se iohannis: quod
agis. Sed excitatus a
sopno aspiciens: crederet
quod unus de uisitoribus
huc egisset: in neminem
uidens lenit eum
soporatus. Et assistens
eius scilicet uultus ier
stentia ier effigie sua
mirabili: ite per se in
pressit eum et ait. V
Noli timere nec paucas
ictus quos es recep
turus in collo tuo: super
iste per te recipia. Et ex
citatus a sopno reu
sione non machinam

31
fortatus: spem firmam
tetenit in deo. i. me
tis sui uultus: continuo
et i. corde s. meditando
de precibus ac premissis.
sibi apparuit finiter
uitate sui uultus non
posse s. bere mortem ad
quam fuerat concepnat.
Et adueniente mane
i. quo debebat trincam
capite: rediit ad locum
iustitie s. p. o. i. o. c. i. p. o.
nocuit ad se qui eum
ceperant. i. qui debebat
trincare caput. i. dato
pacis osculo. i. ad celum
erecto uultu. i. corde in
trepidato. i. o. i. timore de
pulsio: caput i. posuit

ipi cippo. Et i. eius col
lo i. posita manaria in
erecto fuit tribus fortibus
ictibus malleatus: cui
manarie acies sic mu
tabilit. i. creuulsa: q. n.
ictus n. manaria i. suo
collo q. o. m. n. i. m. u. p. r. e.
sentiu: nec i. collo nec
signu. alig. n. i. u. o. r. nec
i. p. s. s. i. o. alig. n. s. r. e. p. t. i.
Uidentes qui aderant
tm et tle miraculum
clamauerunt. liberetur
inocens. i. accipientes
eum. i. soluentes man
eius: et aspicientes eius
collu. i. facie: n. apparet
i. eius collo quod m. i. m.
mu. de premissis: exl

tantes il. iure dī glia
ipm. ad dnm. archie
runt. Qui stupefctō
de hijs que contige
rāt: itingant eūde
quō premiffa euene
rant. Itē uō iohes. Sen
dit eius in cōtā e
uenisse: q̄ mītis scī
uultus deluca. cui se
cōmendat q̄ notū
emissat prelibatū. Et
amplexans eūtem:
cū gaudio q̄ deuotio
ne osculū pacis exi
buit: et dātis sibi mu
nenb. p̄ expēsis libe
rum q̄ columen rela
xant. Ip̄e uō festino
gressu accedens ad lu

canā maiorē cētā:
i qua resedit uultus
sc̄s: et exponens pre
missa ut dēum ē por
dine: exhibuit quāq̄
cartam i qua erat pre
tus modus de capita
tionis sue. Et q̄ tūc
reuerēdus p̄ dno. Gu
lielmus lucinus ep̄.
cui sc̄itate q̄ mītis sp̄
tur q̄ sc̄m. credit uul
tum ad optinuisse.
p̄missa: q̄ eius t̄p̄ de
mostraret tm̄ et tale
miraculm: licet ip̄e d̄
demostraret cōtinue
in uultū q̄ mītis: t̄
i absentia q̄ in presen
tia sc̄i uultus ire motis.

32
Nonne cōfiteris q̄
tu es ille q̄ dicebas &
miracula facienti i
belecub eicit demo
na: caue caue ne tra
tans in anulo tortor
qui plusq̄ hactenus
pepisti & cruciatib; te
influgant & remūice
tiores tenebras ubi e
nūfletus & stōz rētū
te imgant. In gemisce
nis qui clamitas in
plateis & angul: uen
tate mēdacijs paliātō
et mltōz famā infā
miā cōitendo. Dis
pi eice trābe te celo
tuos q̄ p̄modū fistuci
eice p̄rimoz. Miser

uente te qui uentis
alios in angulis & pla
teis. Omise muliēs
et dñe que cōsueuera
tis eē nobiles & honeste
Ubi eōs q̄ faciebat pro
ciuitate ista miracula
magna solus. Nōne
ipm fugastis spūritis
demonū illisoz? Non
ne cōfiteratis q̄ belex
moth uos tenet? astē
tas enūb; mōrtuoz?
Nonne consideratis
q̄ uias facies unguē
tis fetidis relinitis?
Nōne consideratis q̄
iuestimētōz longitu
dine quātianatis ipz
ducitis et portatis? w

Vbi ē fidelitas et puri-
tati lucet: quibus
splendebat undiq; in
fama? Erigite oculos
in speculo veritatis et in
facie sancti iultus: et sic
conspicite et aspici-
te maculas facierum. Que
in eis ab elephanto qui
uos tenet astrictas:
ubi sunt que enim iam
tibi precesserunt? Non
de elephanto in veritate
sancti iultus et eius reue-
rentia et honore vacue-
runt omni bono: et cetera lu-
bitant in iuciatibus mur-
murant more frigido-
rum: quæstabunt spiritibus
vincunt unguentis

10
unguentibus sulfureis
linunt: igne certum
gaudii cohercant.
Dic elephanti: quid
facies vestris quas nec
detinet alligatas: in
premissis relictis eas tra-
ham. Omne uane
et fetide: nonne uide-
tis quis uos ducit et
detinet. responde mi-
hi ueritatem et amice
ad sanctum iultum et mi-
rabimini spiritibus
spirituum in iudicio. Tu
misa que uinis ad ad-
monitionem sancti iultus
et capillibus alligatis mo-
dica iuncta more filii.
Nonne conspiciemus quod

33
10
non potes si debes sic
itius oronibus exauri.
Vela misa caput tuum
et ecce uanitates et
sis certa quod tua ex
audietur. **Q**uoniam
cōsuetate presens mi
maculā areuoluit i
coronibus ceterū quāq;
Reuerentiā reuerentiā
in adanti quos cōsi
derate que fecerunt.
et quāta fama de ciui
tate unquam tollebat.
ac lucebat. nōne vi
cebat de luce olim o
lux hēspic: speculuz
de luceo rē. Nōne vi
cebat olim luce a. lu
ceo luceo dicta eo quod

prealys elucebat tu
sue ciuitatib. **R**eu
cantur ututes ista
tu pristini: peccator et
uitioz spiritus repel
lant. recumite ad effi
gionem ihu xpi. **Q**ui
nob tanta miracula
patesfacit. humiliare
cora urā: abicite peccator
uigū: tundite pectora
te commissis: et resurgite
te fortiores recum in
facie scī uultus uite
bitis ignouisse. **H**ic uo
bis ignoscat. et ipa uq;
oculos sue elementie
apertat a uirtutib; et me
ritis scī uultus. **Q**ui
unum regnat deus

in finita seclorū secula.

M. D. C. C.

**Exemplū litterarū
supradicti dñi Bran
che et assessorum:**

Incipit sic dicitur hec

Tenerabili in xpo
patri dño dei gratia
Ep̄o lucano et ciuita
rio seu iudice gerenti
ac Reuēdo viro ar
chip̄bro ecclē sc̄i mar
tini de luca: quū iur
sis et singulis t̄p̄ clicis
et laicis p̄ntes l̄ris i
spectans. Brancha
miles tebrancys po
testas et dñs castri de
petra lūga: castellane
dioc̄. franciscus de

Ancona et Janne: et
iudices et officiales
ipsius: ac uniuersis dei
reuētiā debitam in
p̄sentatis augmētū
Plenus miserationis
dñs nr̄. qui cotidie
miracula facit: hys
diebus rem fecit mira
bilem cūctis iudicib̄
et audicib̄. in iudicā
in Iosepho Laurentij dei
comitatu atrebatē
si latoze presentium.
qui dñi p̄tē de mese
sept̄. p̄rio p̄tito ueniens
tebrancoli applicauit
ad partes dñi castri de
petra lūga: et ibidem
in uia ecclē homo quaz

34
10
apertionibus interfect.
Centes illar partuz
adumore dei homi
aduy excitare: iuecto
doviole qui uelut i
naccens sine metu et
absq; suspitione per
gelut: credentes ipz
fuisse dei homicidoy su
tatorē: inuētes ieu
adnos radnām cum
amplu uenit tāq; i
culpabile pumicōuz.
Nos q; ipum q;uis i
dicēt i clamaret corā
oib; se infontē que
ti habebamus sicut
et poteramus hie cōtra
ipm conscientia ifor
matam: supponi feciz

onis questionibus et i
tormentis: qui demuz
sustanē negens cōfes
sus ē pphuisimōi au
ciatus se deūm hoīem
occidisse: sic q; fuit pe
na capitali tāpnatus
et duct' ad locū ubi tā
pnati pniām cum azy
puniunt: ipō semper
diuini mīam iplora
te ac uouēte humilitē
et deuote: q; siōs cum
atali morte humiliter
liberaret pfluigiam: ipē
uenerabile ymagines
uultus scī deluca: et i
eccām bti iacobi de gra
litha uisitaret. Et ce
igitur cenucō supponit

amputanda: et hic
qui e ad talia deputa
tus manam in acce
sup collii apposuit et
eti dāpnati: et tribus
ictib; cū claua ualentē
percussit. et licet al pro
maiori parte tales dā
pnati. pauciores ic
shucuerunt extrūcan.
Sicut oño placuit:
cuius iudicium nō fal
litur neq; fallit. nec
abscissum ē caput s;
et signū leuissimuz
percussiones ipē icollo
minime diuiserūt.
Quo plura? cuspis
mānare tūq; si percus
sisset lapidē ē obtusa

hoc itaq; uiso patēti
miraculo: hi qui acce
rūt sui pe facti: cūq;
iohem icolumē aduē
psētia reuocauerunt.
Laucātes omni q no
luit acm iohem sine
culpa penne. Neq;
eū restitum libertati.
Et ex pdicis que talit
cōtigerūt. corā multi
tudine gentis uniuers
sitati uerū uentati te
stimonii pbibentes.
cum dno omēdamus.
Gratias:

Oratio ad sanctā
multam de Luca.

Alesissima uia
huc nobis uia et
uera lux: in te passus
fuit ih̄s. p̄ quē redē
pti sumus: Dignāc
me laudare te. Ad
uiuam me defende ze
custodi me: et libera
me ab oib; male faci
entib; q; malignis
spiritib;: et cū benign
me cū oib; fidelibus
uiuis et defunctis in ō
terna gloria fac cōsortē.
Qui uiuis et regnas
deus: et c̄. Amen

Oratio: *in p̄m*
Suscipe confessiō
meam unica spes
salutis mee dñe deus
meus. Nam gula. Ebri
etate. fornicatione.
Libidine. Inuidia. Ac
cidia. Somnolentia.
Neglegentia. Ira. Inipi
ditate. Inuidia. Ma
litia. Odio. Detractione.
Purina. falsitate. adē
dacio. Vanagloria. Le
uitate. Ac superbia
p̄ditus sum. et omnino
cogitatione. Leuitatione.
Actione. Atq; omnib;
sensibus extinctus
sum. Qui iustificas
impios. et uiuificas

mortuos. iustificat
me. et resuscitavit me
tuus deus meus.

Qui vivis. **Alia oratio
ante crucem a
adorandam.**

Adoro te domine ihesu christe
in cruce ascendente. te
precor te ut ipsa crux
liberet me te angelo
percutiente. adoro te
vulnerata in cruce.
Deprecor te ut tua ul
nera remedia sint aie
mee. adoro te mortui
et sepulti. precor te ut
tua mors sit vita mea.
adoro te ascendente. ad
ferimus liberantes capti
vos. precor te ut non

me per mittas ibi itare.
Adoro te refrigerens
animatus. ascendente
in celis. sedente in terra
tam dei patris. precor te
miserere mei. adoro te
salvatore veteris. te
precor te. ut in tuo sancto
adventu non intres in
iudicium cum me peccatore.
Sante trinitas quam
iudices pater. Qui.

Obscuro te **Alia oratio**
domine ihesu christe fili dei
vivi. per sanctam crucem tuam.
ut dimittas michi
omnia delicta mea. pro
beata cruce. custodi
caput meum. pro benedic
ta cruce. custodi animum

36
mōs. p̄ueneranda
cruce. custodi os meū.
p̄telicta cruce. custo
di manū meas. p̄sciaui
ce. custodi uiscera m̄a.
p̄glosa cruce. custodi
genua mea. p̄honorā
bili cruce. custodi p̄
tes mōs. q̄ om̄ia mem
bra m̄a ab insidijs dia
boli. p̄telicta cruce. in
corpore xp̄i. custodi a
nimā m̄ā. q̄ libera me
ab om̄ib' aduersarijs in o
m̄i uisimo die. Sais d̄s
sc̄ifica me. fortis d̄s
firma me. q̄ cōforta me.
i m̄ortalis d̄s misere
ar̄a mea. q̄ libera me ab
om̄i culpa. q̄ ab om̄i

peccato. saluator r
mundi. Qui uiuis.
Os pat̄ om̄ps q̄
quies imitas in
trinitate. q̄ trinitas
in unitate. cœtēna
maestas. peccaui i
celū q̄ coram te. qui
plasmasti me misere
te mei. flexis genib'
et i caruatis ad te
uenio. Dñe ihu xp̄e
fili dei uiu. qui es
b̄ndictu' in sc̄la. te
atoro. te supplico.
te te p̄cor. parce dñe
peccis meis. parce
dñe telictis meis.
parce dñe occultis
meis. i d̄ulge illis

8 8 8
Dñe peccā. qui ī me
peccāuit. Deus ppi
tus esto michi pec
cator. p̄ crucem tuā
libera me dñe. Qui
uiuis. **Alia orō**

Dñe ihu x̄pe uerac
lum sc̄e crucis. te
atoro. ut p̄ uitā il
lam quā opatus est
ī cruce. libera aīaz me
am ⁊ corpus meuz
ab omī piculo. ab omī
sc̄dalo. ab omī tūm
laticē. ab omī p̄secu
tione. ⁊ ī festatice im
mū. saluare dignēis.
Sc̄a crux x̄pi p̄ te re
temptus sum. p̄ te
merere uenias. ⁊ in

8
dulgetiam recipere
te meis peccis. Sc̄a
cruce salua me. qui
ī te passus ē saluator
mūdi d̄s. Saluame
x̄pe saluator p̄ uitā
cruis. qui saluasti
petrū in man. misere
mei. Crux dñi sit me
cum. Crux dñi mei
est quā ego semp a
toro. Crux michi sa
lus. Crux michi re
frigeriū. Crux michi
defensio. Crux mi
chi uita. Crux mi
chi p̄tectio ⁊ amūto
nūz ī presēti uita ⁊
futuro iudicio. p̄ in
uita seli seloz. Amē.

orō Dñe ihu x̄pe

Requiescat in pace

MS. A. 9. 2. 110

MS. A. 9. 2. 110

Armario 7.

no. 7.

128

XXXXXXXXXXXX

ARCHIVIO DI STATO
M. UCCA
BIBLIOTECA
MANOSCRITTI

110

XXXXXXXXXXXX

9
mento sc̄i uultus
argenteo curā pa
uiperi mirabilē obla

Lucio quaq; q̄b̄ to.
Comps deus itē p
reuerendissimi sc̄i
uultus figurā patē
opari dignatus ē: s̄b
silentiū t̄c̄itū rūtate
minime p̄t̄m̄t̄en
dum ē. Inuenis q̄a
de partib; gallie ad
municiū sepulcrū iē
rosolinā proficiscē
siterans: q̄ gl̄osum
sc̄iū uultus fiḡ
uerā saluatoris f̄oꝝ
et ymaginē rep̄esen
tare sepius aueriat.
plucam transire fac
tur̄ iter. mēt̄is istū

it̄ p̄posito: ut illi ex p̄
s̄am cernēt similitu
dinē. ac in sepulcrū
omni desiderio itera p̄
parabat. Nacta itaq;
oportunitate signo
crucis munit̄. lucam
p̄grinū aduenit.
et tanto desiderio arde
bat amore ut iā stare
nō posset t̄no: sine
dilatōne ad mat̄nē;
ec̄c̄am b̄i mat̄ni sol
licitus puenit. ad
aūt ut infra capellā
reuerendissimi iulē
sc̄iū multitudine p̄
grinōꝝ deuotissime
recepit: et uenissimā
f̄oꝝm atq; imaginē
saluatoris: cōp̄oꝝis

mento sci iulius
argenteo cuba pa
uperi mirabilis obla

Luo quoq; qd to.
omps deus ite p
reuerendissimi sci
iulius signu patet
opan dignatus e: s
silecti ticituritate
minime ptemen
dum e. Inuenis qd
te partib; gallie ad
minicu sepulcra i
rosolima proficisci
fiterans: q; glosum
scissim iulius fig
ueri saluatoris foz;
et ymaginē represen
tare sepius aueriat.
plucam transire fac
tur iter: metis istu

it pposito: ut illi expe
ssam ceruet similitu
dine: ad cui sepulcru
omni desiderio itera p
parabat. Nacta itaq;
oportunitate signo
crucis munu. lucam
peregrinus aduenit.
et tanto desiderio arde
bat amore ut i stare
no possit cono: sine
dilatone admatrice;
eciam bti martini sol
licitus puenit. ad
aut ut infra capella;
reuerendissimi iul
sci iuliatudine pe
regno: deuotissime
recepit: et uerissima
fram atq; ymaginē;
saluatoris: co: p:reis

128

XXXXXXXXXXXX

ARCHIVIO DI STATO
BUCCA
BIBLIOTECA
MANOSCRITTI

110

XXXXXXXXXXXX

